

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ด้านทักษะการพูดโดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ
ตามแนวการสอนภาษา เพื่อการสื่อสาร (CLT)
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภาวปี
DEVELOPING ACADEMIC ACHIEVEMENT OF THAI
LANGUAGE SUBJECTS IN SPEAKING SKILLS USING
ROLE-PLAYING PROCESS BASED ON COMMUNICATION
LANGUAGE TEACHING (CLT) OF MATHAYOM 1
STUDENTS AT KUMPHAWAPI SCHOOL

พิมพ์มาตา มะโนศิลป์^{1*} และกมลมาลย์ รักศรีอักษร²
Pimmada Manosil^{1*} and Kamonman Raksriaksorn²

Received date: February 29, 2024

Revised date: September 4, 2025

Accepted date: September 4, 2025

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

* Corresponding author, E-mail: pimmadamano165@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภาวปี 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูด ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภาวปี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบหนึ่งกลุ่ม (t-test one sample) และการทดสอบค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภาวปีได้คะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 5.68 คิดเป็นร้อยละ 47.29 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.23 และได้คะแนนทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 9.73 คิดเป็นร้อยละ 81.04 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.97 พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทักษะการพูด, กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร, ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

Abstract

The objectives of this research are 1) To develop academic achievement in Thai language subjects; speaking skills using role-playing process based on the principles of communicative language teaching (CLT) of Mathayom 1 students at Kumphawapi School. 2) To compare academic achievement of Thai language subjects in speaking skills between before and after learning by using role-playing process based on the principles of communicative language teaching (CLT) of Mathayom 1students at Kumphawapi School. Statistical methods used in data analysis include percentages, means, standard deviations, T-tests one-sample, and T-tests dependent. The research results found that the development of academic achievement in Thai language subjects in speaking skills using role-playing process based on the principles of communicative language teaching (CLT) of Mathayom 1students at Kumphawapi School were a pre-test score of 5.68, which is 47.29 percent, with a standard deviation of 4.23, and received a post-test score of 9.73, which is 81.04 percent, with a standard deviation of 1.97 the students' post-test scores were higher than before, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: Speaking skills, communicative language teaching, Thai language for communication

1. บทนำ

การพูดมีความสำคัญและมีบทบาทมากในชีวิตประจำวัน เพราะมีส่วนช่วยเสริมความเจริญก้าวหน้าแก่บุคคลทั้งด้านอาชีพและการดำรงชีวิต ดังนั้น บุคคลทุกคนควรพัฒนาความสามารถในการพูดอย่างมีประสิทธิภาพ การพูดจึงมีความสำคัญมากสำหรับบุคคลทุกอาชีพซึ่งน่าจะกล่าวได้ว่าการพูดเป็นประตูสู่ความสำเร็จต่อการประกอบอาชีพ แต่ปัจจุบันพบปัญหาการใช้ภาษาไทยที่สื่อสารกันแบบไม่ถูกต้อง

นพรัตน์ ขนดิธมโม, พระมหา และคณะ (2563) กล่าวไว้ในบทความเหลียวหลัง-แลหน้า การใช้ภาษาไทยวิถีในสังคมยุคนิว نرمอล (New normal) ที่ต้องการให้บทความสะท้อนถึงคุณค่าความเป็นศาสตร์และศิลป์ของภาษาไทยที่สร้างสรรค์ขึ้นจากบรรพบุรุษและเป็นมรดกอันล้ำค่าที่ตกทอดมาสู่คนรุ่นปัจจุบัน โดยให้ข้อสังเกตว่ามุมมองของสังคมบางกลุ่มมีความกังวลว่าคนไทยรุ่นใหม่ซึ่งใช้เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการสื่อสารในโลกออนไลน์จะเคยชินกับการใช้ภาษาไทยเน็ตและนำมาใช้สื่อสารในภาษาพูดและภาษาเขียนในชีวิตประจำวัน ปัญหานี้ควรควรเป็นต้นแบบส่งเสริมการใช้ภาษาไทย เพราะจะมีส่วนช่วยอนุรักษ์คุณค่าของภาษาไทยไว้ โดยค้นคว้าทฤษฎีที่จะนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

แนวคิดการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) เป็นกลุ่มแนวคิดที่เน้นพัฒนาทักษะความสามารถในการนำภาษาไปใช้ที่ไม่ได้มีลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบตายตัว แต่เป็นกลุ่มแนวทางการปฏิบัติที่ครูผู้สอนสามารถปรับใช้โดยอิงพื้นฐานของแนวคิดการพัฒนาทักษะ การนำไปใช้เพื่อประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

Nunan (1991) กล่าวว่า การสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มักเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนมากกว่าเน้นถึงหลักเกณฑ์การใช้ภาษา ดังนั้น การเรียนการสอนแนวนี้จะต้องเน้นการทำกิจกรรมเพื่อการฝึกฝนการใช้ภาษาให้ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด และการที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนต้องมีทักษะความสามารถทั้ง 4 ด้าน นั่นคือ ความสามารถในการด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม ความสามารถด้านความสัมพันธ์ของข้อความ และความสามารถด้านการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย โดยอาศัยกระบวนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up/Lead in) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดความพร้อมและอยากรู้อยากเรียนในบทใหม่ เนื้อหาจะเชื่อมโยงไปสู่สาระสำคัญของบทนั้น ๆ 2) ขั้นนำเสนอ (Presentation) ในขั้นนี้ครูจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่นักเรียน มีการนำเสนอศัพท์ใหม่ เนื้อหาใหม่ให้เข้าใจ ทั้งรูปแบบและความหมาย 3) ขั้นฝึก (Practice) ในขั้นนี้นักเรียนจะได้ฝึกใช้ภาษาที่เรียนมาแล้วในขั้นนำเสนอ โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง ขณะเดียวกันก็เน้นเรื่องการใช้ภาษาให้คล่องแคล่ว (fluency) 4) ขั้นการใช้ภาษา (Production) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนนำคำ หรือประโยคที่ฝึกมาแล้วมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในรูปแบบกิจกรรมหลากหลายเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่ว (fluency) และเกิดความสนุกสนาน และ 5) ขั้นสรุป (Wrap up) เป็นขั้นสุดท้ายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง จุดประสงค์คือ เพื่อสรุปสิ่งที่ได้เรียนแล้ว กิจกรรมที่เสนอแนะไว้

อาจจะเป็นการนำเสนอรายงานของกลุ่ม ทำแบบฝึกหัด เพื่อสรุปความรู้หรือเล่นเกมเพื่อทดสอบสิ่งที่เรียนมาแล้ว

Ments (1986) กล่าวว่า การศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยแนวคิดนี้เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการฝึกให้ผู้เรียนใช้ภาษา ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทั้งในสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลองในห้องเรียน ซึ่งเป็นการสอนที่ไม่เน้นหลักไวยากรณ์ แต่จะมีการสอดแทรกไวยากรณ์จึงทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแนวคิดการสอนเพื่อการสื่อสาร มาใช้ในการพัฒนาทักษะด้านการพูดของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกมวภาปี อำเภอกมวภาปี จังหวัดอุดรธานี โดยผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความสามารถและกล้าแสดงออกแต่อาจจะยังใช้ทักษะการพูดที่ไม่ถูกต้องตามหลักการ และสถานการณ์จริงได้จากสภาพปัญหาเหล่านี้ ส่งผลกระทบให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง และมีความสามารถด้านทักษะการพูดยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ จากตำรา บทความ และวิทยานิพนธ์ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงวิธีการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ เพิ่มพูนทักษะ และสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กัน พบว่ากิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติ ทั้งยังส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อการพูดของผู้เรียน โดยนอกจากกิจกรรมบทบาทสมมติจะสามารถทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการพูดของตนเองได้อย่างแท้จริง ยังทำให้ผู้เรียนเกิดความ

เข้าใจและใช้หลักการพูดไปใช้ในการพูดสื่อสารในสถานการณ์จริงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย

เมื่อผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าวิธีการนำกิจกรรมบทบาทสมมติไปใช้ พบว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นวิธีการสอนภาษาที่จำเป็นต้องสอดแทรกกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารเพื่อให้ได้ประสบการณ์ในการสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองจริง ๆ ในแต่ละสถานการณ์ ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและเกิดความแม่นยำในโครงสร้างภาษา ตลอดจนจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วในลำดับต่อมา

จากประโยชน์ของกิจกรรมบทบาทสมมติและการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุมภวาปี โดยการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งเป็นการสร้างโอกาสในการพูดของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทักษะการพูดและพัฒนาการด้านทักษะการพูดที่สูงยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภวนาปี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูด ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภวนาปี

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนภาษาไทยโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนกุมภวาปี จำนวน 40 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการพัฒนาทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT)

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุมภวาปี ที่เรียนวิชาภาษาไทยด้านการพัฒนาทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT)

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านทักษะการพูด จำนวน 5 แผน ทั้งหมด 2 สัปดาห์ เป็นเวลา 5 ชั่วโมง ดังนี้

1.1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การพูดแนะนำตนเอง

1.2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การพูดโฆษณา

1.3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การพูดแสดง

ความคิดเห็น

1.4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การพูดในโอกาสต่าง ๆ

1.5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การพูดแนะนำสถานที่

2) แบบประเมินวัดผลสมรรถนะทักษะการพูด รายวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วัดด้านภาษา วัดด้านน้ำเสียง และด้านบุคลิกภาพของผู้พูด

6. วิธีดำเนินการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยด้านการพัฒนาทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

2) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนกุ่มกาวปี อำเภอกุ่มกาวปี ปีการศึกษา 2566 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 5 แผน รวม 5 ชั่วโมง

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อพิจารณาความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) ซึ่งผลการตรวจ IOC พบว่ามีค่า 1.0 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

7) ปรับปรุง และแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภวนปี ปีการศึกษา 2566 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย และได้มาโดยการสุ่มเจาะจง จำนวน 4 คน (ทดลองเดี่ยว) ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาไทย อยู่ในระดับสูง 1 คน ปานกลาง 2 คน และต่ำ 1 คน เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่อง และปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการใช้สำนวนภาษา

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภวนปี ปีการศึกษา 2566 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย และได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน (ทดลองกลุ่มเล็ก) ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถอยู่ ในระดับสูง 3 คน ปานกลาง 6 คน และต่ำ 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าทีแบบหนึ่งกลุ่ม (t-test one sample) และการทดสอบค่าที (t-test dependent)

8. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูดโดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มกวาปี สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านทักษะการพูด (N = 40)

เลขที่	คะแนน	คะแนนที่ได้ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้					รวมคะแนน	คะแนน
		ก่อนเรียน	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	(12)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(50)	(12)
1	5	8	8	9	9	10	44	10
2	4	8	8	8	9	9	42	9
3	4	8	8	8	9	9	42	9
4	6	8	8	9	9	10	44	10
5	5	8	8	8	9	9	42	9
6	6	8	8	9	9	10	44	10
7	7	9	9	10	10	10	48	10

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนนที่ได้ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้					รวมคะแนน ระหว่างเรียน	คะแนน หลังเรียน
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5		
	(12)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(50)	(12)
8	4	8	4	8	9	9	42	9
9	7	9	9	9	10	10	47	10
10	4	8	8	8	9	9	42	9
11	6	8	8	8	9	10	43	10
12	7	8	9	9	10	10	46	10
13	5	8	8	9	9	9	42	9
14	6	8	9	9	10	10	46	10
15	6	9	9	9	10	10	47	10
16	6	9	9	10	10	10	47	9
17	6	8	8	9	9	10	46	10
18	5	8	9	9	10	10	42	9
19	6	8	8	9	9	10	43	10
20	7	8	8	9	10	10	45	10
21	6	8	8	9	9	10	43	10
22	7	8	9	9	9	10	45	10
23	5	8	8	9	10	10	45	10
24	5	8	8	9	9	10	43	10
25	5	8	9	9	9	10	45	10
26	5	8	8	9	9	10	43	10
27	6	8	9	9	10	10	46	10
28	7	8	8	9	10	10	47	10
29	5	8	8	9	9	10	42	9

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนนที่ได้ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้					รวมคะแนน	คะแนน หลังเรียน
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5		
	(12)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(50)	(12)
30	5	8	8	8	9	9	42	9
31	7	8	9	9	9	10	45	10
32	4	8	8	8	9	9	42	9
33	5	8	8	8	9	9	42	9
34	7	8	9	10	10	10	48	10
35	5	8	8	9	10	10	47	10
36	7	8	9	9	10	10	47	10
37	5	8	8	8	9	9	42	9
38	6	8	9	9	10	10	46	10
39	4	8	8	8	9	9	42	9
40	7	8	9	9	10	10	47	10
รวม	225	324	331	352	376	389	1,773	386
$\bar{x}$	5.68	8.1	8.4	8.7	9.4	9.73	44.33	9.73
S.D.	1.06	1.15	1.29	1.07	0.98	0.94	2.11	0.6
%	46.88	67.5	70	72.21	78.33	81.04	73.88	80.42

จากตารางที่ 1 พบว่าได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนจากการทำแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 5.68 คิดเป็นร้อยละ 46.88 โดยมีส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 ส่วนคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนเท่ากับ 44.33
คิดเป็นร้อยละ 73.88 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.11 และได้
คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เท่ากับ 9.73 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6 คิดเป็นร้อยละ 80.42

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
(n =40)

การทดสอบ	ร้อยละ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.
ก่อนเรียน	46.88	40	12	5.68	1.06
หลังเรียน	80.42	40	12	9.73	0.6

ที่มา : พิมพ์มาดา มะโนศิลป์ (2566)

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุมภวาปี มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 5.68 คะแนน และ 9.73 คะแนนตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้พบว่าคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. อภิปรายผล

9.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุมภวาปี ที่เรียนโดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มีคะแนนแบบประเมินการพูด 5 แผนการสอนเฉลี่ยเท่ากับ 9.73 คิดเป็นร้อยละ 81.04

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการโดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

(CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มภาวปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์การประเมินผลในระดับ ดี เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

9.1.1 ผู้สอน กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 20) ได้กล่าวว่า ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งในการทำวิจัยในครั้งนี้ ครูผู้สอนมีหน้าที่และบทบาทสำคัญไปตั้งแต่การเตรียมการสอน การคิดวิเคราะห์เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ตลอดจนการทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมในชั้นเรียน และสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ที่เรียนโดยใช้โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ผ่านเกณฑ์การประเมินคิดเป็นร้อยละ 100

9.1.2 ผู้เรียน โดยผู้เรียนจะต้องมีบทบาท และหน้าที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 20) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียน ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมาย วางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง 2) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ 3) ลงมือปฏิบัติจริงสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปปรับใช้ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ 4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน

ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู 5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากการทำวิจัยครั้งนี้ทำให้มองเห็นถึงความสามารถ ของผู้เรียนที่มีการพัฒนาสืบเสาะค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจนทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งการศึกษาเรื่องทักษะการพูด โดยใช้โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนได้ฝึกการหาความรู้ด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันตลอดจนรับผิดชอบในหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย มีความสามารถในการใช้ความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถทำให้นักเรียนได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ

9.1.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบกระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอีกด้วย

เมื่อนำกระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบกระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มาใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาทักษะการพูด พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบกระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำ โดยนักเรียนจะลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังได้พัฒนา

ทักษะ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดการใฝ่รู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

9.1.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มกาวปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มกาวปีที่ 1 เรียนโดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มีคะแนนแบบประเมินการพูด 5 ชุดการทดสอบเฉลี่ยเท่ากับ 9.73 คิดเป็นร้อยละ 81.04 โดยผ่านเกณฑ์การประเมินระดับดีทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณิพา สิงห์สีโว (2547) ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนสะอาดนาคี ผลการวิจัยโดยสรุป ช่วยให้นักเรียนเกิดความต้องการในการสื่อสาร นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทำให้มีการพัฒนาด้านการพูดมากขึ้น และการแสดงบทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง และสามารถพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้ดีขึ้น

9.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ที่เรียนโดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มีคะแนนแบบประเมินก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 5.68 คิดเป็น ร้อยละ 47.29 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 และได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมาจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 9.73 คิดเป็นร้อยละ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัวลักษณ์ เพชรงาม (2561) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะการพูด เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตาม

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทักษะการพูดเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา ก่อนและหลัง การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทักษะการพูดหลังเรียน ($=23.5$) สูงกว่าก่อนเรียน ($=15.33$) โดยมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนน (D) อยู่ที่ $D=8.17$ แสดงให้เห็นว่า การเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนเรื่องทักษะการพูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยด้านทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุมภวาปีเป็นกิจกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ทุกขั้นตอนให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดเชื่อมโยงความรู้ที่มีเข้ากับความรู้นี้ใหม่ และฝึกการคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น เมื่อจัดกระบวนการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว พบว่าผู้เรียนสามารถอธิบายหลักการพูดแบบต่าง ๆ และสามารถพูดแบบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

10. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านทักษะการพูด โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุ่มกาวปีดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1) ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1) ครูควรจัดเตรียมสื่อประกอบการสอน ความพร้อมของแหล่งการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

1.2) ครูควรมีการอธิบายและชี้แจงขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจเมื่อเจอปัญหา และคอยกระตุ้นนักเรียนระหว่างดำเนินกิจกรรมเมื่อพบว่านักเรียนขาดความสนใจ หรือไม่ให้ความร่วมมือ

1.3) การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มีขั้นตอนอยู่จำนวนมาก เมื่อนำมาจัดกิจกรรมในชั้นเรียนจริง ๆ ต้องใช้ระยะเวลามากในการทำกิจกรรม ดังนั้นครูผู้สอนต้องมีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระยะเวลา

2) ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1) ควรมีการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ไปใช้กับเนื้อหาที่มีลักษณะของหลักการใช้ภาษา เช่น การอ่านสะกดคำ ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย รวมไปถึงการเรียนการสอนรายวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

2.2) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ โดยใช้กระบวนการบทบาทสมมติ-ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) สำหรับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักการพูด และสามารถพัฒนาการพูดที่ดียิ่งขึ้น

10. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

บัวลักษณ์ เพชรงาม. (2561). *การพัฒนาทักษะการพูด เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างถวายฎีกา โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

พระมหานพรัตน์ ขนดิธมโม (ศิลากุล), เกษฎา จันทนาภรณ์ และไกรเทพ ผลจันทร์. (2563). *เหลียวหลัง-แลหน้าการใช้ภาษาไทยวิบัติใน*

สังคมยุคนิวออร์มอล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 8(2), 134-135.

สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2566, จาก <https://ojs.mbu.ac.th/index.php/edj/article/view/1144>

Hyme, H. H. D. (1972). *On Communicative Competence in the Communicative Approach to the Language Teaching*. London: Oxford University Press.

Ments, V. M. (1999). *The Effective Use of Role Play: Practical techniques for improving learning*. (2nd ed.). London: Kogan Page.

Nunan, D. (1991). Communicative tasks and the language curriculum. *TESOL Quarterly*. 25(2), 279-295.